

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620201808
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4620201808.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Eriky Madarászovej a vo veci vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa matky: G. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. K., Y. XXX/XXX a otca: J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L.-K., G. XXXX/XX, t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu otca na zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č.k. 10P/108/2020-81 zo dňa 07.10.2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (IV.)
p o t v r d z u j e .

V napadnutom zmeňujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého H. a vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 10P/108/2020-81 zo dňa 07.10.2020 výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 10P/163/2012 zo dňa 26.11.2012, právoplatný dňa 20.12.2012 tak, že znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého H. zo sumy 110,- eur na sumu 60,- eur mesačne. Vo výroku II. určil, že styk otca s maloletým dieťaťom neupravuje. Ďalším výrokom rozhodol, že v ostatných častiach zostáva uvedený rozsudok nezmenený. Výrokom IV. zamietol návrh matky na zvýšenie výživného. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 121, §52 CMP, § 62 ods. 1,2,4,5, § 78 ods. 1,3 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie poukázal na to, že dňa 14.07.2020 mu bol doručený návrh otca na zníženie výživného na maloleté dieťa. Návrh otec odôvodnil tým, že nastúpil na výkon trestu odňatia slobody, ktorý v súčasnosti trvá a mal by skončiť 09.05.2025. Jeho jediný príjem je invalidný dôchodok vo výške 145,- eur, z uvedenej sumy mu Sociálna poisťovňa zráža sumu 72,50 eura mesačne na náhradu trov výkonu trestu odňatia slobody a sumu 36,25 eura na pohľadávky vrátane výživného. Uvedol, že vo výkone trestu nie je v súčasnosti pracovne zaradený z dôvodu postihnutia, a preto okrem časti jeho invalidného dôchodku vo výške 36,25 eur mesačne nemá iný príjem.

2. Matka maloletého dieťaťa podaním doručeným súdu 30.09.2020 podala návrh na zvýšenie výživného, v ktorom uviedla, že otec maloletého dieťaťa si riadne plnil vyživovaciu povinnosť do marca tohto roka. O syna neprejavuje žiaden záujem. Poukázala na jej výdavky na maloletého H., a to cestovné do školy 60,-eur, strava 100,- eur, lieky a výživové doplnky 19,- eur, oblečenie a pomôcky do školy cca 60,- eur, poplatky v škole 15,- eur, rôzne školské aktivity, rehabilitácie 30,- eur. Maloleté dieťa má zdravotné

problémy- verbálna dyspraxia, preto aj navštevuje špeciálnu logopedickú školu. Uviedla, že do výkonu trestu sa otec maloletého dostal vlastnou vinou a to ho neospravedlňuje pred povinnosťami, ktoré má voči svojmu maloletému dieťaťu.

3. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav v danej veci, z ktorého vyplynulo, že maloletý H. je dieťa narodené zo vzťahu matky G. P. a otca J. B.. Rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch 10P/162/2012-39 zo dňa 26.11.2012 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 110 eur mesačne s účinnosťou od 1.11.2012. Otec v čase poslednej úpravy výšky výživného pracoval pre firmu C. S. s príjmom cca 600 eur, býval u rodičov. Matka v tom čase poberala rodičovský príspevok na maloletého, bývala s rodičmi v rodinnom dome, platila 150 eur mesačne na chod domácnosti. V súčasnosti je otec maloletého od 09.03.2020 vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou s dĺžkou úhrnného nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere 5 rokov 8 mesiacov do 09.05.2025, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 2T/96/2018-587 zo dňa 02.07.2020 právoplatným dňa 02.07.2020 za spáchanie pokračovacieho zločinu krádeže spolupáchateľstvom, pokračovacieho prečinu poškodzovania cudzej veci a neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty spolupáchateľstvom. V ÚVTOS je aktuálne pracovne zaradený, dosahuje minimálnu odmenu a má zaevidovanú vyživovaciu povinnosť na mal. H. B.. Otec maloletého poberá invalidný dôchodok vo výške 145 eur mesačne, z ktorého sú vykonávané exekučné zrážky v sume 72,50 eur. Matka maloletého v súčasnosti poberá rodičovský príspevok na maloletého Z. J., nar. XX.X.XXXX od XX.XX.XXXX vo výške 229,30 eur mesačne, poberá prídavok na dve deti spolu vo výške 49,90 eur, na maloletého syna Z. prispieva jeho otec výživným vo výške 200 eur. Býva u jej rodičov v obci Y. K. spolu so sestrou a jej dvoma deťmi.

4. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že v súčasnosti nie je dôvodné zvýšiť výživné na maloletého, pretože nie je v možnostiach a schopnostiach otca platiť nielen vyššie výživné, ale ani výživné doposiaľ určené, a to z objektívnych dôvodov, ktoré spočívajú v tom, že je obmedzený na osobnej slobode, odpykáva si nepodmienečný trest odňatia slobody, vo väznici síce pracuje, ale jeho príjem nepostačuje ani na platenie doteraz určeného výživného a musí z neho platiť predovšetkým trovy trestného konania a výkonu trestu. Poukázal na to, že otec maloletého pred nástupom do výkonu trestu dlh na výživnom nemal, výživné platil v plnej výške, t.č. má otec dlh na výživnom z dôvodu nízkeho príjmu v ÚVTOS, a pokiaľ by mu výživné bolo zvýšené nemal by z čoho preukázateľne platiť. Pracovať môže len v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody, sám si nemôže v súčasnosti z týchto dôvodov nájsť lepšie platenú prácu a jeho dlh by v prípade zvýšenia výživného len narastal a znovu by mu reálne hrozilo ďalšie trestné stíhanie a odsúdenie. Na základe uvedeného súd znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého H. zo sumy 110,- eur na 60,- eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca súd ako nedôvodný zamietol.

5. Proti tomuto rozsudku voči výrokom I. a IV podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa, ktorým žiadala napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd zvýši vyživovaciu povinnosť otca na sumu 200,- eur mesačne. Dôvodila tým, že napadnutý rozsudok sa nezakladá na úplnom zistení skutkového stavu veci. Uviedla, že považuje výšku výživného v sume 60,- eur za neadekvátnu vzhľadom k nákladom, ktoré vynakladá na starostlivosť o maloleté dieťa a ktoré si maloletý vzhľadom na svoj vek vyžaduje. Výživné, ktoré súd určil rozsudkom v roku 2012 je dnes už nepostačujúce. Aj napriek tomu ho súd posledným rozsudkom ešte znížil. Zdôraznila, že maloletý syn má 11 rokov, má svoje potreby, ktoré je matka povinná zabezpečiť. V tomto prípade nemôže súd brať ohľad na otca, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin, a to konkrétne zločin krádeže spolupáchateľstvom, pokračovací prečin poškodzovania cudzej veci a neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty spolupáchateľstvom, a teda z vlastnej viny. Otec sa o maloletého syna nestaral, nezaujímal a nemá so synom žiaden vzťah. Uviedla, že jej výdavky sú vyššie ako jej príjmy, finančne jej musia pomáhať rodičia. Momentálna výška výživného nedosahuje ani výšku životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa. Žiadala súd, aby prihliadol aj na skutočnosť, že maloletý má vážne zdravotné problémy, matka nedostáva žiadne príspevky na ochorenie maloletého. Otec maloletého sa nemôže obhajovať tým, že by mu dlh narástol a po prepustení z výkonu trestu by mal dlhy a exekúcie, pretože na to mal myslieť, keď páchal úmyselnú trestnú činnosť. Otec maloletého má možnosť vo výkone trestu pracovať.

6. Otec maloletého dieťaťa ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadrili.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletého dieťaťa je v časti napadnutého výroku I. dôvodné, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zmeňujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého Marcusa a vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V napadnutom zamietajúcom výroku (IV.), ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh matky na zvýšenie výživného, bol rozsudok súdu prvej inštancie správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

8. V prejednávanej veci sa otec maloletého dieťaťa domáhal zníženia jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému synovi. Návrh odôvodnil predovšetkým tým, že je momentálne vo výkone trestu odňatia slobody a poberá len invalidný dôchodok. Matka maloletého sa protinávrhom domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na sumu 200,-eur. Svoj návrh odôvodnila tým, že jej náklady sú vyššie ako príjmy a od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov na strane maloletého aj na strane oboch rodičov. Súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom, voči ktorému vo výroku I. a vo výroku IV. podala matka maloletého dieťaťa odvolanie.

9. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby, t. j. nielen fyzické potreby ale aj potreby duševné. Vo všeobecnosti možno za opodstatnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať nielen náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka.

10. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. , ktorým znížil výživné na maloletého H. nie je vecne správne. Už rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 10P/162/2012-39 zo dňa 26.11.2012, t.j. keď bol maloletý o 8 rokov mladší, bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 110,- eur mesačne. Súd prvej inštancie zistil, že otec dieťaťa sa od 09.03.2020 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou za úmyselný trestný čin s dĺžkou úhrnného nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 8 mesiacov. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie predovšetkým tým, že otec maloletého dieťaťa je momentálne vo výkone trestu odňatia slobody a jeho majetkové pomery mu nedovoľujú platiť požadované výživné vo výške 110,- eur. S týmto názorom sa odvolací súd nestotožnil. Zníženie výživného musí byť výnimočné, t.j. môže sa udiť iba za situácie, že dôjde k takej zmene pomerov na strane povinného rodiča, ktoré negatívne ovplyvňujú jeho ekonomickú, majetkovú, respektíve inú situáciu, čo má negatívny vplyv na platenie výživného. Ide napríklad konkrétne o také zhoršenie zdravotného stavu, resp. vážne zdravotné problémy, ktoré spôsobia pokles príjmu povinného rodiča (napr. znížená miera funkčnej schopnosti pracovať) alebo nastane nemožnosť povinného rodiča zabezpečiť si prácu, a teda zdroj príjmu, z dôvodu zlej rodinnej situácie (napríklad trvalá starostlivosť o člena rodiny), alebo iné významné skutočnosti nie prechodného charakteru, pri ktorých dôjde k takému zhoršeniu pomerov na strane povinného rodiča, že je možné ustáliť, že predmetné výživné povinný rodič nebude schopný platiť. Skutočnosť, že otec maloletého dieťaťa sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody ešte sama o sebe nie je dôvod na zníženie výživného.

11. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1181/07 <<http://merit.slv.cz/IV.N> zo dňa 06.02.2008, v ktorom Ústavný súd Českej republiky vyslovil, že ak sa zbavil rodič svojim úmyselným konaním, pre ktoré je odsúdený k výkonu trestu odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Právne významná je kvalifikácia trestného činu ako úmyselného, nie skutočnosť, či došlo k odsúdeniu rodiča.

12. Rovnako v predmetnom konaní sa otec dieťaťa vlastným úmyselným konaním zbavil možnosti plniť si svoje povinnosti, avšak toto konanie otca nemôže ísť na ťarchu maloletého dieťaťa, ktoré je plne odkázané výživou a starostlivosťou na svojich rodičov vzhľadom na svoj vek. Otec teda svojim neuvážaným a úmyselným konaním spôsobil, že sa dostal do výkonu trestu odňatia slobody, čím sa zbavil objektívnej možnosti plniť si vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému synovi. Toto jeho konanie nie je možné pričítať na ťarchu dieťaťa, pretože priznanie výhody zmeny pomerov na strane otca z dôvodu jeho odsúdenia by bolo v rozpore s dobrými mravmi pri určovaní zmeny pomerov a pri uvažovaní o zmene výšky výživného by rozhodnutie bolo v neprospech maloletého dieťaťa. Nesledovalo by najlepší záujem dieťaťa.

13. Odvolací súd ďalej dodáva, že v danej veci súd prvej inštancie pri znížení vyživovacej povinnosti uprednostnil výdavky otca na úhradu výkonu trestu a trov trestného konania pred platením výživného na maloleté dieťa. Odvolací súd zároveň z obsahu spisu zistil, že otec dieťaťa je pracovne zaradený na výkon práce v ÚVTOS, avšak výšku jeho pracovnej odmeny súd prvej inštancie pri rozhodovaní nezohľadnil. Z doteraz zisteného skutkového stavu teda vyplýva, že otec dieťaťa poberá nielen invalidný dôchodok vo výške 145 eur, ale zároveň má nezistený príjem z pracovnej činnosti v ÚVTOS. Matka dieťaťa pritom v súčasnosti poberá len rodičovský príspevok vo výške 229,30 eur, prídavok na dve deti vo výške 49,90 eur a výživné na jej druhé maloleté dieťa. Zároveň matka vyčíslila náklady na maloletého Marcusa a zdôraznila náklady týkajúce sa zdravotných problémov maloletého.

14. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom zmeňujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého H. a vo výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní doplní dokazovanie zistením príjmu otca maloletého dieťaťa. Ako už bolo uvedené vyššie, aj v prípade, že by otec v príslušnom ústave na výkon trestu odňatia slobody žiadnu prácu nevykonával, len samotná skutočnosť, že je odsúdený a nemôže vykonávať riadnu pracovnú činnosť, nemôže ísť na úkor maloletého dieťaťa.

15. O návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti na sumu 200 eur zároveň súd prvej inštancie rozhodol tak, že tento návrh zamietol. Odvolací súd sa stotožnil s týmto záverom súdu prvej inštancie a rovnako nevzhladol dôvod na zvýšenie vyživovacej povinnosti za situácie, keď otec dieťaťa sa od 09.03.2020 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS a zvýšením výživného by ešte dlh otca významným spôsobom narastal. Dôsledkom by bolo potom prípadné ďalšie trestné stíhanie otca pre neplatenie výživného. V záujme maloletého však je, aby otec po prepustení z ÚVTOS sa riadne zamestnal a následne mohol prispievať na maloletého takou výškou výživného, ktorú si budú vyžadovať odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie napadnutom zamietajúcom výroku (IV.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).